

A HONVÉD ÉS A NEMZETNEVELŐ

udovika Akadémiánk idei hadnagyavató ünnepélyén nagyjelentőségű szavak hangzottak el magas katonai helyről. Nem kevesebb, mint hitvallás amellet, hogy amikor valakit hadnaggyá avatnak, akkor egyben nemzetnevelővé, népművelővé is avatódik. A jövő eszményibb katonája nem egy különálló és különélő harci kaszt papja, hanem a magyar nép őrállója és gondviselője. Így fordul minden fórum és minden hatóság, amely a magyar nép sorsát a maga sorsának tekinti, a népművelés felé. Idők jele ez — hisszük: jobb időké.

Fölösleges megfordítani a tételt s kimondani, hogy viszont minden népművelő katona is. Természetesen, hiszen a nép lelkének szerető gondozása, gyökeres fejlesztése a legjobb nemzetvédelem. És mert a népművelő lelkiségében benne kell lennie minden hivatás legértékesebb izeinek: a népművelő honvéd is, ügyvéd is, orvos is; segítőtársa a papnak is, a mérnöknek is, a közigazgatási tisztviselőnek is, úttörője a tudósnak és a művésznek, kialakítója a minden égtáj felé ablakot táró, új magyarságnak.

Ma, amikor Európa régen vigasztalan egén ott cikáznak az első valódi villámok s a béke vetésén itt-ott már végigszánt a pusztító jégeső, a magyar honvéd és a magyar népművelő csöndesen megfogja egymás kezét s megújítja azt a szövetséget, amely áldozatos szívű magyarok közt mindig megvolt. Azonfelül, hogy mindegyikük — tudjuk előre — nyugodtan és férfiasan teljesíti tovább hivatás-szerű kötelességét, most mindegyiktől többletet várunk. A rend, fegyelem, bizalom szelleme áradjon belőlük az egész országra. Az egymás kezét fogó két nemzetnevelő legfőbb célja a közeli jövőben a férfias jellem kialakítása és általános érvényesítése lesz.

Az első napok izgalmai után az ő példájuk téríti majd vissza az embereket a hírek mértéktelen „élvezetétől”, az izgalomkeltés káros örömeitől a munkához, amelyre most több szüksége van a nemzetnek, mint valaha. Az idegek háborúja még nem ért véget: az idegeket le kell győzni, meg kell hódítani — meg kell nyugtatni. Most válik el: érdemes-e a magyar nemzet arra, hogy sorsa tovább javuljon —, mert aki törhetetlenül hisz az igazság diadalában, az nem türelmetlenkedhetik és nem lehet kishitű. És csak az kap igazságot, aki hisz benne. Az elmúlt nehéz napokban sokat hangoztattuk, hogy csodát várunk. De a csodához is hit kell és a hithez rendíthetetlen-ség. A csoda bennünk kell, hogy gyökerezze, különben sohase szök-

ken virágba. A csoda gyökere bennünk: a magunk képessége csodákra, sziklaszilárd nyugalom, Istenre szögezett, állhatatos tekintet, egymás szeretete, az egyéni szempont teljes alárendelése népünk érdekeinek.

Nem elég csodálnunk azoknak a nagyobb áldozatát, akik a zászlók alatt biztosítják szeretteik életét s az ország békéjét: mindent meg kell tennünk, hogy együttérzésünk, elmúlhatatlan hálánk már az első perctől kezdve nyilvánvaló legyen előttük. Tudjuk: a magyar kormány és a magyar társadalom meg fogják ragadni ezt a történelmi alkalmat arra, hogy megmutassák: a magyar nemzet egy; hogy nem ismer más korlátokat és különbségeket, mint amit a kötelesség teljesítésének kisebb vagy nagyobb mérvé állít ember és ember közé és hogy minden erejével biztosítani kívánja a nemzet tagjainak megélhetését és különösen a behívottak családjának jövőjét.

Magyarország miniszterelnöke, akit tehetsége, tudása és tapasztalatai gondviselészerű pillanatban emeltek az ország élére, határozott és emelkedett hangú kiáltványban szögezi le kormánya álláspontját. Békét, fegyelmet, nyugalmat követel ő is: férfias jellemet, megfőkezett idegeket, közösségszeretetet és önzetlenséget. Ha szavát megfogadjuk, akkor az elkövetkező korszak nemcsak az áldozat, hanem a leghatásosabb, a sorsdöntő nemzetnevelés korszaka is lesz.

Hankiss János

A HIMNUSZ

Gyermekkoromban már dudolta ajkam,
Mikor nem tudtam még, hogy mit dalol,
Csak éreztem, hogy e borús szavakban
Ezer év gyásza bűg a hant alól.

A végeken, hol mély magányban éltem
S Rodostó búja szállt lelkem felett,
Rokontalan és árva szenvedésben,
Fajom keserve, megértettelek!

És mint a lég királya a magasban,
Lelkemben úgy ujjongott e magyar dal,
Kárpátok ormán ülven egyedül.

És gondolkoztam a költő felül,
Ki félszemével nagy jövőnkbe látott:
Aldott félszem, teljék be látomásod!

Juhász Gyula.